

Źródła finansowania działalności podmiotów ekonomii społecznej

Poznań 2018

Biuletyn opracowany w projekcie „Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej”, współfinansowanego z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (WRPO 2014-2020 działanie 7.3.2)

SPIS TREŚCI

Wstęp

A. Finansowanie działalności odpłatnej/gospodarczej

- 1. Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej**
- 2. Fundusz Pracy**
- 3. PFRON**
- 4. Fundusze pożyczkowe**

B. Finansowanie działalności społecznej

- 1. Dotacje**
 - a. Fundusze strukturalne Unii Europejskiej**
 - b. Fundusz Inicjatyw Obywatelskich**
- 2. Wsparcie ze strony samorządów**
- 3. Darowizny rzeczowe i finansowe**
- 4. Jeden procent**
- 5. Zbiórki publiczne**
- 6. Nawiązki**
- 7. Sponsoring**

Słowniczek

Wprowadzenie

Od kilkunastu lat w Polsce rozwija się sektor gospodarki społecznej. Tworzą go podmioty ekonomii społecznej (PES), a w węższym rozumieniu – przedsiębiorstwa społeczne (PS).

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, obowiązującymi od 9 stycznia 2018 roku, do podmiotów ekonomii społecznej zalicza się:

- a) przedsiębiorstwa społeczne, w tym spółdzielnie socjalne, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. poz. 651, z późn. zm.);
- b) podmioty reintegracyjne, realizujące usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:
 - i) CIS i KIS;
 - ii) ZAZ i WTZ, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.);
- c) organizacje pozarządowe lub podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.), lub spółka non-profit, o której mowa w art. 3 ust. 3 pkt 4 tej ustawy, o ile udział sektora publicznego w tej spółce wynosi nie więcej niż 50%;
- d) spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie tj. spółdzielnie pracy lub spółdzielnie inwalidów i niewidomych, działające w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1560, z późn. zm.).

Kategorią węższą są przedsiębiorstwa społeczne (PS). Aby podmiot mógł być zaliczony do przedsiębiorstw społecznych musi spełniać łącznie następujące warunki:

- a) jest podmiotem wyodrębnionym pod względem organizacyjnym i rachunkowym, prowadzącym
 - i. działalność gospodarczą zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym lub
 - ii. działalność odpłatną pożytku publicznego w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub
 - iii. działalność oświatową w rozumieniu art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.), lub
 - iv. działalność kulturalną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 862),

której celem jest:

- i) integracja społeczna i zawodowa określonych kategorii osób wyrażona poziomem zatrudnienia tych osób:

(1) zatrudnienie co najmniej 50%:

- osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z wyłączeniem osób niepełnoletnich, lub
- osób bezrobotnych, lub
- absolwentów CIS i KIS, w rozumieniu art. 2 pkt 1a i 1b ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, lub
- osób ubogich pracujących, lub
- osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii, lub
- osób opuszczających zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich;

(2) zatrudnienie co najmniej 30% osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882, z późn. zm.);

ii) lub realizacja usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, z późn. zm.) lub usług wychowania przedszkolnego w przedszkolach lub w innych formach wychowania przedszkolnego zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, przy jednoczesnej realizacji integracji społecznej i zawodowej osób, o których mowa w ppkt i, wyrażonej zatrudnieniem tych osób na poziomie co najmniej 20% (o ile przepisy prawa krajowego nie stanowią inaczej);

b) jest podmiotem, który nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznaczają go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną lub na działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa przedsiębiorstwo;

c) jest zarządzany na zasadach demokratycznych, co oznacza, że struktura zarządzania PS lub ich struktura własnościowa opiera się na współzarządzaniu w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji pracowników, co podmiot określa w swoim statucie lub innym dokumencie założycielskim;

d) wynagrodzenia wszystkich pracowników, w tym kadry zarządzającej są ograniczone limitami, tj. nie przekraczają wartości, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

e) zatrudnia w oparciu o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną (z wyłączeniem osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych, które prowadzą działalność gospodarczą) co najmniej trzy osoby w wymiarze czasu pracy co najmniej $\frac{1}{4}$ etatu, a w przypadku umów cywilnoprawnych na okres nie krótszy niż 3 miesiące i obejmujący nie mniej niż 120 godzin pracy łącznie przez wszystkie miesiące, przy zachowaniu proporcji zatrudnienia określonych w lit. a.

Podmioty ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwa społeczne mogą prowadzić działalność społeczną i działalność odpłatną statutową lub działalność gospodarczą. Wszystkie typy działalności wymagają nakładów finansowych. Jednym z elementów systemu wsparcia ekonomii społecznej w naszym kraju jest szeroka oferta źródeł finansowania PES i PS. W biuletynie zostały pokrótce opisane źródła finansowania działalności odpłatnej/gospodarczej, a także działalności społecznej PES i PS.

A. Finansowanie działalności odpłatnej/gospodarczej

Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej

Struktury wsparcia ekonomii społecznej w każdym województwie tworzą regionalne ośrodki polityki społecznej (ROPS) oraz ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (OWES). W województwie wielkopolskim funkcjonuje 5 OWES-ów, każdy w innym spośród 5 subregionów: poznańskim, leszczyńskim, kaliskim, konińskim oraz pilskim.

PES i PS mogą korzystać z usług OWES w subregionie, w którym mają swoją siedzibę.

OWES-y oferują szeroką gamę usług dla PES i PS, w tym doradztwo, szkolenia, kursy zawodowe, działania reintegracyjne, a także wsparcie finansowe. To ostatnie obejmuje dotacje na tworzenie nowych miejsc pracy dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, a także finansowe wsparcie pomostowe.

a) Dotacje

Dotacja jest przyznawana na podstawie biznesplanu i jest przeznaczana na pokrycie wydatków niezbędnych do rozpoczęcia lub prowadzenia działalności w ramach:

- a) PS w związku z utworzeniem miejsca pracy;
- b) PES w związku z przekształceniem podmiotu w PS i utworzeniem w tym przedsiębiorstwie miejsca pracy.

Jedno PS może uzyskać maksymalnie sześćdziesięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Maksymalna kwota dotacji na stworzenie jednego miejsca pracy stanowi sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹.

Dotacje są udzielane wyłącznie na tworzenie nowych miejsc pracy dla:

- a) osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z wyłączeniem osób niepełnoletnich;
- b) osób długotrwale bezrobotnych;
- c) osób ubogich pracujących;
- d) osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii;
- e) osób opuszczających zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich.

Nie jest możliwe przyznanie dotacji na stworzenie miejsca pracy dla osób, które wykonują pracę na podstawie umowy o pracę, spółdzielczej umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, lub prowadzą działalność gospodarczą w momencie podejmowania zatrudnienia w PS.

¹ W praktyce wysokość dotacji jest uzależniona od budżetu jakim dysponuje dany OWES. Ponadto należy podkreślić, że w ramach dotacji nie może zostać sfinansowany podatek VAT – PS musi samo zapewnić środki na jego pokrycie.

PS jest zobowiązane do zapewnienia trwałości utworzonych miejsc pracy. W okresie trwałości zakończenie zatrudnienia danej osoby na nowo utworzonym stanowisku pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika, przy czym nie może się to wiązać z likwidacją miejsca pracy. Okres trwałości wynosi co najmniej:

- i) 12 miesięcy, od dnia utworzenia miejsca pracy,
- ii) 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej – w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej (bez dotacji);

Podmiot musi również zapewnić trwałość samego PS, tj.

- i) spełnienia łącznie wszystkich cech PS, o których mowa we wstępie do biuletynu, przez okres obowiązywania umowy o udzielenie dotacji,
- ii) zapewnienia, iż przed upływem 3 lat od zakończenia wsparcia w projekcie, podmiot nie przekształci się w podmiot gospodarczy niespełniający definicji PES, a w przypadku likwidacji tego PES – zapewnienia, iż majątek zakupiony z dotacji zostanie ponownie wykorzystany na wsparcie PS, o ile przepisy prawa nie stanowią inaczej.

b) Finansowe wsparcie pomostowe

PS może uzyskać z OWES wsparcie pomostowe w formie finansowej. Zakres i intensywność wsparcia pomostowego oraz okres jego świadczenia, a także jego wysokość, są dostosowane do indywidualnych potrzeb PS.

Wsparcie pomostowe w formie finansowej:

- i) jest świadczone przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy od dnia utworzenia miejsca pracy, może być przedłużone nie dłużej jednak niż do 12 miesięcy, z zachowaniem zasad trwałości, o których mowa powyżej,
- ii) jest przyznawane miesięcznie w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania PS, jednak nie większej niż zwielokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę²,
- iii) wsparcie pomostowe w formie zindywidualizowanych usług jest ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych przedsiębiorstwa.

Środki z Funduszu Pracy

Starosta z Funduszu Pracy może:

- 1) przyznać spółdzielni socjalnej jednorazowo środki na utworzenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy, lub skierowanego poszukującego pracy niepozostającego w zatrudnieniu lub niewykonującego innej pracy zarobkowej, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia;

² Wysokość wsparcia pomostowego w formie finansowej również jest uzależniona od budżetu jakim dysponuje OWES.

2) przyznać bezrobotnemu lub poszukującemu pracy, lub poszukującemu pracy niepozostającemu w zatrudnieniu lub niewykonującemu innej pracy zarobkowej, jednorazowo środki na założenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do niej po jej założeniu, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia. Przepisy te stosuje się również do absolwentów centrum integracji społecznej oraz absolwentów klubów integracji społecznej, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym, jeżeli nie pozostają oni w okresie zgłoszonego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

3) przyznać spółdzielni socjalnej środki na finansowanie kosztów wynagrodzenia, w okresie do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy, wypłacane miesięcznie w wysokości nie wyższej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, dla zatrudnionego skierowanego bezrobotnego lub zatrudnionego skierowanego poszukującego pracy, lub zatrudnionego skierowanego poszukującego pracy niepozostającego w zatrudnieniu lub niewykonującego innej pracy zarobkowej.

Dofinansowanie podjęcia działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych³

Dofinansowanie podjęcia działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych - przyznanie bezrobotnemu, absolwentowi CIS, absolwentowi KIS, jednorazowo środków na założenie spółdzielni socjalnej lub na przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej.

1) Przyznanie bezrobotnemu/absolwentowi CIS/absolwentowi KIS środków na założenie lub przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej jest dokonywane na podstawie umowy zawartej pomiędzy starostą z bezrobotnym na piśmie pod rygorem nieważności i spełnieniu przez bezrobotnego warunków w niej określonych.

2) Przyznane bezrobotnemu/absolwentowi CIS/absolwentowi KIS środki z Funduszu Pracy, o których mowa stanowią pomoc de minimis w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.Urz. UE L 352 z 24 grudnia 2013, str. 1),

3) Starosta może przyznać bezrobotnemu/absolwentowi CIS/absolwentowi KIS środki na założenie lub przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 4-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz 3-krotnego przeciętnego wynagrodzenia⁴ na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu.

Wniosek o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej określa:

- imię i nazwisko bezrobotnego/absolwenta CIS/absolwenta KIS
- adres zamieszkania bezrobotnego/absolwenta CIS/absolwenta KIS i adres siedziby spółdzielni socjalnej,

³ Informacje pochodzą ze strony PUP w Poznaniu (poznan.praca.gov.pl). W przypadku pozostałych powiatów subregionu poznańskiego należy zwrócić się do właściwego terytorialnie powiatowego urzędu pracy.

⁴ Wysokość przeciętnego wynagrodzenia w I kwartale 2018r wynosiła 4622,84 zł.

- numer pesel bezrobotnego/absolwenta CIS/absolwenta KIS
- kwotę wnioskowanych środków;
- rodzaj działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, którą ma prowadzić zakładana spółdzielnia socjalna (w tym symbol podklasy rodzaju działalności określony zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności)
- kalkulację kosztów związanych z podjęciem działalności, źródła ich finansowania;
- szczegółową specyfikację i harmonogram zakupów w ramach wnioskowanych środków;
- przewidywaną formę zabezpieczenia zwrotu środków,
- podpis bezrobotnego/absolwenta CIS/absolwenta KIS

2) Wniosek o przyznanie środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych może być przez starostę uwzględniony w przypadku spełnienia przez bezrobotnego/absolwenta CIS/absolwenta KIS następujących warunków:

- w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku, nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie oraz udziału w działaniach w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, o których mowa w art. 62a ustawy,
- z własnej winy nie przerwał szkolenia, stażu, realizacji indywidualnego planu działania, udziału w działaniach w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, wykonywania prac społecznie użytecznych lub innej formy pomocy określonej w ustawie,
- po skierowaniu podjął szkolenie, przygotowanie zawodowe dorosłych, staż, prace społecznie użyteczne lub inną formę pomocy określoną w ustawie,
- nie korzystał z bezzwrotnych środków Funduszu Pracy lub innych bezzwrotnych środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej, na założenie spółdzielni socjalnej lub na przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej;
- spełnia warunki, rozporządzenia o którym mowa powyżej,
- nie prowadził działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku;
- nie został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego jako założyciel spółdzielni socjalnej w okresie 6 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku,
- nie był w okresie 2 lat przed dniem złożenia wniosku skazany za przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu, w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – kodeks karny
- nie złożył wniosku do innego starosty o przyznanie dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej lub wniosku o dofinansowanie podjęcia działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych
- wniosek jest kompletny i prawidłowo sporządzony.

2. Wniosek bezrobotnego o przyznanie dofinansowania podjęcia działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych może być przez starostę uwzględniony w przypadku spełnienia przez bezrobotnego warunku pozostawania w ewidencji bezrobotnych.

3. Do wniosku o przyznanie dofinansowania na założenie spółdzielni socjalnej bezrobotny, absolwent CIS lub absolwent KIS dołączają pisemnie oświadczenie założycieli spółdzielni socjalnej o wykorzystaniu zgodnie z przeznaczeniem dofinansowania przyznanego na założenie spółdzielni socjalnej, które będzie wniesione przez członków do spółdzielni socjalnej.
4. Do wniosku o przyznanie dofinansowania na przystąpienie do spółdzielni socjalnej bezrobotny, absolwent CIS lub absolwent KIS dołączają:
 - a. uchwałę spółdzielni socjalnej o przyjęciu bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS jako członka oraz pisemne zobowiązanie spółdzielni socjalnej do ich zatrudnienia przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia przystąpienia do spółdzielni socjalnej, po wniesieniu wpłaty w wysokości określonej w zobowiązaniu,
 - b. pisemną informację spółdzielni socjalnej o niezaleganiu przez nią w dniu wydania informacji, z opłacaniem w terminie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych, innych danin publicznych oraz nieposiadaniu nieuregulowanych w terminie zobowiązań cywilnoprawnych,
 - c. pisemną informację spółdzielni socjalnej o tym, że nie znajduje się ona w stanie likwidacji,
 - d. pisemnie zobowiązanie spółdzielni do wykorzystania zgodnie z przeznaczeniem środków Funduszu Pracy przyznanych na przystąpienie bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS do spółdzielni socjalnej i wniesionych do tej spółdzielni.
5. W przypadku wadliwego sporządzenia wniosku bądź nie przedstawienia wszystkich wymaganych dokumentów mimo wezwania do usunięcia braków ze wskazaniem ich rodzaju i określenia terminu do dokonania tych czynności, wniosek zostanie pozostawiony bez rozpatrzenia.
6. O uwzględnieniu lub odmowie uwzględnienia wniosku o przyznanie środków na założenie lub przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej starosta powiadamia bezrobotnego/absolwenta CIS/absolwenta KIS, w formie pisemnej, w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego. W przypadku nieuwzględnienia wniosku starosta podaje przyczynę odmowy.

7. Zabezpieczenie zwrotu środków

Wnioskodawca jest zobowiązany złożyć zabezpieczenie zwrotu *środków* wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku niedotrzymania warunków umowy dotyczącej przyznania *środków*, w szczególności:

- niewydatkowania *środków* w terminie określony w umowie,
- niewykorzystania *środków* zgodnie z przeznaczeniem,
- niezłożenia rozliczenia wydatkowanych *środków* w terminie określonym w umowie,
- **bycia członkiem spółdzielni socjalnej przez okres krótszy niż 12 miesięcy,**
- złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt. 2 i ust. 2 pkt 2,
- niedokonania zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego, zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221), podatku naliczonego dotyczącego zakupionych towarów i usług w ramach przyznanych środków na założenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do niej w terminie wskazanym w umowie.

Dokumenty dotyczące zabezpieczenia są składane razem z wnioskiem o przyznanie środków na podjęcie działalności w ramach spółdzielni socjalnej.

Zabezpieczenie zwrotu środków stanowią formy zabezpieczeń wskazane w rozporządzeniu, o którym mowa w §1 ust. 1 pkt 9 Zasad, w szczególności poręczenie cywilne, blokada środków zgromadzonych na rachunku bankowym, weksel z poręczeniem wekslowym (aval), gwarancja bankowa. Proponowana przez *wnioskodawcę* forma zabezpieczenia jest przedmiotem **oceny formalnej wniosku.**

- W przypadku zabezpieczenia w formie poręczenia cywilnego lub wekslowego (*aval*) powinno ono być dokonane przez co najmniej **2 osoby** (fizyczne lub prawne), których stałe miesięczne dochody brutto wynoszą (każdego poręczyciela oddzielnie) **minimum 2 200,00 zł**.

- W przypadku zabezpieczenia zwrotu *środków* dokonywanego w formie poręczenia przez Fundusz Poręczeniowy rodzaj składanych dokumentów oraz ich ocena zależą od formy organizacyjno-prawnej i struktury własnościowej Funduszu. Przy tej formie poręczenia w ocenie zabezpieczenia uwzględnia się warunki udzielenia poręczenia przez Fundusz, strukturę własnościową Funduszu, wysokość kapitałów własnych Funduszu, wysokość zobowiązań Funduszu z tytułu udzielonych poręczeń w stosunku do wysokości kapitałów, w szczególności kapitałów własnych, oraz uzyskanie przez *wnioskodawcę* promesy udzielania poręczenia. Poręczenie Funduszu musi być udzielone na okres obowiązywania umowy o przyznanie *środków* i minimum do wysokości 1,5-krotności (150%) wnioskowanej kwoty.

- W przypadku zabezpieczenia zwrotu *środków* w postaci **blokady środków zgromadzonych na rachunku bankowym (rachunek lokaty terminowej)**, wysokość środków na tym rachunku musi wynosić co najmniej **150%** wysokości wnioskowanej kwoty i musi istnieć prawna możliwość dokonania blokady tych środków na okres do zakończenia umowy o przyznanie *środków wnioskodawcy*. Lokata, na której ma być ustanowiona blokada musi być założona na okres **minimum 12 m-cy** i musi być odnawialna.

Koszty związane z zabezpieczeniem zwrotu *środków* i jego usunięciem po zakończeniu umowy ponosi *wnioskodawca*.

Zasady przyznawania środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych oraz Wniosek dla spółdzielni socjalnej są dostępne na stronie: <http://poznan.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/formy-wsparcia/dofinansowanie-podjecia-dzialalnosci-na-zasadach-okreslonych-dla-spoldzielni-socjalnych>.

8. Trwałość członkostwa w spółdzielni socjalnej i utworzonego miejsca pracy:
Wnioskodawca jest zobowiązany do:

a) w przypadku **członka założyciela**:

- utrzymania członkostwa w spółdzielni socjalnej przez okres co najmniej 12 miesięcy;

b) w przypadku **członka przystępującego**:

- przystąpienia do spółdzielni socjalnej w terminie wskazanym w uchwale spółdzielni socjalnej o przyjęciu jako członka jednak w terminie nie późniejszym niż określony w umowie **oraz utrzymania członkostwa w spółdzielni socjalnej przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia przystąpienia do tej spółdzielni**, przy czym **przyjęcie na członka spółdzielni socjalnej może nastąpić dopiero po podpisaniu umowy o przyznanie środków i ich przekazaniu przez Urząd;**

- zatrudnienia w spółdzielni socjalnej **przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia przystąpienia do spółdzielni socjalnej**, przy czym **zatrudnienie w spółdzielni socjalnej może nastąpić dopiero po podpisaniu umowy o przyznanie środków i ich przekazaniu przez Urząd;**

c) spółdzielnia socjalna, na założenie, której członek założyciel otrzymał *środki*, jest zobowiązana do **rozpoczęcia działalności gospodarczej** w terminie określonym w umowie wynikającym z uchwały członków założycieli spółdzielni socjalnej i jej **prowadzenia** w sposób ciągły (bez zawieszenia) przez okres 12 miesięcy członkostwa *wnioskodawcy*.

9. **Przyznanie środków jest dokonywane na podstawie umowy cywilno-prawnej, a nie na podstawie decyzji administracyjnej, w związku z czym odmowa przyznania środków nie podlega odwołaniu.**

Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne opłaconych przez spółdzielnie socjalne

W stosunku do osób zatrudnionych w spółdzielni część wynagrodzenia odpowiadająca składce należnej od zatrudnionego na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe oraz część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadająca składce na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za zatrudnionego, na podstawie umowy zawartej między starostą właściwym dla siedziby spółdzielni a spółdzielnią może podlegać finansowaniu ze środków Funduszu Pracy:

- w pełnej wysokości przez okres 24 miesięcy od dnia zatrudnienia jednak nie wcześniej niż od dnia zawarcia umowy ze starostą oraz
- w połowie wysokości przez kolejne 12 miesięcy, do wysokości odpowiadającej miesięcznie wysokości składki, której podstawą wymiaru jest kwota minimalnego wynagrodzenia.

Zwrotu opłaconych składek dokonuje starosta, w okresach kwartalnych na podstawie udokumentowanego wniosku spółdzielni, w terminie 30 dni od dnia jego złożenia, począwszy od początku kwartału, w którym została zawarta umowa o refundację składek na ubezpieczenie społeczne.

Refundacja może zostać przyznana na osoby zatrudnione na podstawie spółdzielczej umowy o pracę oraz w formach określonych w art. 201 ustawy Prawo spółdzielcze, będące przed przystąpieniem do spółdzielni:

- a) osobami bezrobotnymi w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- b) osobami o których mowa w art. 2 pkt 1a i 1b ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym
- c) osobami niepełnosprawnymi, w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych posiadającymi pełną zdolność do czynności prawnych,
- d) osobami do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, posiadającymi status osoby poszukującej pracy, bez zatrudnienia w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- e) osobami, o których mowa w art. 49 pkt 7 z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- f) osobami poszukującymi pracy niepozostającymi w zatrudnieniu lub niewykonującymi innej pracy zarobkowej
- g) osobami usamodzielnianymi, o których mowa w art. 140 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.)

Wniosek o zwrot opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne wraz z załącznikami składa się do Powiatowego Urzędu Pracy w terminie do 20 dnia miesiąca następnego po kwartale, którego refundacja dotyczy.

Do wniosku o zwrot opłaconych składek dołącza się potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów potwierdzających opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, m.in:

- a) deklaracji ZUS DRA i dowody wpłat na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe;

- b) raportów miesięcznych o należnych składkach i wypłaconych świadczeń za osoby objęte wnioskiem (ZUS RCA);
- c) list obecności;
- d) list płac z potwierdzeniem odbioru wynagrodzenia,
- e) ewentualnych zwolnień lekarskich.

Refundacja następuje w okresach kwartalnych na podstawie udokumentowanego wniosku, w terminie do 30 dni od dnia jego złożenia, przelewem na wskazany rachunek bankowy spółdzielni socjalnej. W razie braku środków finansowych na refundację, refundacja może nastąpić w terminie późniejszym bez naliczania odsetek za zwłokę.

Zobowiązania spółdzielni socjalnej

Spółdzielnia socjalna jest zobowiązana do zatrudnienia przez okres 3 lat osób objętych refundacją w ramach zawartej umowy o zwrot składek na ubezpieczenie społeczne opłaconych przez spółdzielnię socjalną.

W przypadku gdy stosunek pracy między spółdzielnią socjalną a jej członkiem, nawiązany na podstawie spółdzielczej umowy o pracę oraz w formach określonych w art. 201 ustawy Prawo spółdzielcze, ustanie przed upływem okresu refundacji składek ze środków Funduszu Pracy, Urząd dokonuje zwrotu opłaconych składek do dnia ustania tego stosunku pracy.

Środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)

Dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej

1. Spółdzielnia socjalna może otrzymać ze środków PFRON:

1) jednorazowo środki na utworzenie stanowiska pracy dla skierowanej przez powiatowy urząd pracy osoby niepełnosprawnej, w wysokości określonej w umowie, zawartej ze starostą:

a) nie wyższej jednak niż sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do utrzymania zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, na utworzonym stanowisku pracy nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy,

b) wynoszącej od sześciokrotności do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do utrzymania zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, na utworzonym stanowisku pracy nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy

– jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel;

2) środki na finansowanie kosztów wynagrodzenia, w okresie do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy ze starostą, wypłacane miesięcznie w wysokości nie wyższej niż kwota najniższego wynagrodzenia przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, dla zatrudnionej skierowanej przez powiatowy urząd pracy osoby niepełnosprawnej.

2. Jeżeli okres zatrudnienia osoby niepełnosprawnej będzie krótszy niż 12 miesięcy, spółdzielnia socjalna jest obowiązana zwrócić Funduszowi za pośrednictwem starosty środki w wysokości równej 1/12 ogólnej kwoty zwrotu za każdy miesiąc brakujący do upływu okresu 12 miesięcy, jednak w wysokości nie mniejszej niż 1/6 tej kwoty. Spółdzielnia socjalna dokonuje zwrotu w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z osobą niepełnosprawną.

3. Jeżeli okres zatrudnienia osoby niepełnosprawnej będzie krótszy niż 24 miesiące, spółdzielnia socjalna jest obowiązana zwrócić Funduszowi za pośrednictwem starosty środki w wysokości równej 1/24 ogólnej kwoty zwrotu za każdy miesiąc brakujący do upływu okresu 24 miesięcy, jednak w wysokości nie mniejszej niż 1/6 tej kwoty.

4. Spółdzielnia socjalna nie zwraca środków, o których mowa powyżej, jeżeli zatrudni w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z osobą niepełnosprawną inną osobę niepełnosprawną, zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna lub poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu, przy czym wynikająca z tego powodu przerwa nie jest wliczana do okresów zatrudnienia.

Co zrobić, aby otrzymać dotację?

- złożyć wniosek do powiatowego urzędu pracy zgodnie z miejscem zamieszkania (Uwaga! Każdy urząd pracy ma własny wzór wniosku.),
- zobowiązać się do prowadzenia działalności gospodarczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy,

Przy rozpatrywaniu wniosku bierze się pod uwagę:

- przewidywane efekty ekonomiczne przedsięwzięcia, na które mają być przeznaczone środki,
- kalkulację wydatków na uruchomienie działalności w ramach wnioskowanych środków,
- uprawnienia i kwalifikacje wnioskodawcy,
- wysokość środków własnych wnioskodawcy.

Gdy wniosek zostanie oceniony pozytywnie, mogą odbyć się negocjacje warunków umowy i jej podpisanie. W umowie znajdują się zasady wydatkowania i rozliczania pieniędzy z dotacji.

Ważne! Zarejestrowania działalności gospodarczej należy dokonać dopiero po przyznaniu dotacji na jej rozpoczęcie. Jeśli ta kolejność nie zostanie zachowana, wniosek o przyznanie środków finansowych PFRON nie zostanie rozpatrzony.

Fundusze pożyczkowe

Na podstawie umowy podpisanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego 25 kwietnia 2016 r. z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) BGK pełni rolę Menedżera Krajowego Funduszu Przedsiębiorczości Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 2.9 Rozwój ekonomii społecznej (Projekt).

W ramach Projektu oferowane są podmiotom ekonomii społecznej preferencyjne pożyczki, a na przestrzeni 2017 r. zakres wsparcia rozszerzony zostanie o gwarancje i reporeczenia.

Projekt ma na celu wzrost liczby podmiotów ekonomii społecznej (PES) korzystających ze zwrotnych form finansowania, tj. np. pożyczek. MRPiPS przeznaczył na ten cel łącznie ok. 143 mln zł.

Operatorem pożyczek w województwach wielkopolskim, dolnośląskim, opolskim i lubuskim jest Fundusz Regionu Wałbrzyskiego, a w pozostałych 12 województwach – Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych.

Fundusz Regionu Wałbrzyskiego

Kto może otrzymać wsparcie?

Do ubiegania się o pożyczkę uprawnione są podmioty ekonomii społecznej, których organem prowadzącym nie jest jednostka samorządu terytorialnego, posiadające osobowość prawną, w szczególności zaś:

- przedsiębiorstwa społeczne, w tym spółdzielnie socjalne prowadzące zarejestrowaną w KRS działalność gospodarczą.
- podmioty reintegracyjne, w szczególności: Centra Integracji Społecznej (CIS) i Kluby Integracji Społecznej (KIS) oraz Zakłady Aktywności Zawodowej (ZAZ) i Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ),
- organizacje pozarządowe lub podmioty pożytku publicznego, w szczególności: spółdzielnie pracy, inwalidów i niewidomych, spółki non-profit.

O pożyczkę mogą ubiegać się podmioty, które:

- spełniają kryterium mikro, małego lub średniego przedsiębiorcy („MŚP”),
- posiadają siedzibę lub funkcjonują na terenie województw: dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego lub wielkopolskiego,
- wykażą osiągnięcie, w ramach przedsięwzięcia planowanego do sfinansowania ze środków pożyczki, co najmniej jednej kategorii korzyści społecznych, określonych w Regulaminie FP PES,
- terminowo regulują płatności podatkowe wobec Skarbu Państwa oraz zobowiązania wobec ZUS,
- zostali pozytywnie zweryfikowani w bazach informacji gospodarczych.

Jakie są warunki pożyczek na start i na rozwój?

Pożyczka na start – przeznaczona dla PES na rozpoczęcie działalności lub dla podmiotów będących we wczesnej fazie rozwoju, tj. działających nie dłużej niż 12 miesięcy:

- maksymalna wartość pożyczki do 100 tys. zł,
- pożyczkobiorca może zaciągnąć maksymalnie dwie pożyczki na start, tj. jedną pożyczkę z przeznaczeniem na sfinansowanie kosztów funkcjonowania PES we wczesnej fazie rozwoju działalności gospodarczej oraz dodatkowo jedną pożyczkę na utworzenie miejsca/miejsc pracy,
- oprocentowanie pożyczki wynosi w skali roku 1,75% z możliwością obniżenia oprocentowania do 0,88%*.

Pożyczka na rozwój – przeznaczona dla PES działających powyżej 12 miesięcy:

- maksymalna wartość pożyczki na realizację jednego przedsięwzięcia wynosi 500 tys. zł;
- pożyczkobiorca może zaciągnąć więcej niż jedną pożyczkę, pod warunkiem, że łączna wartość finansowania nie przekroczy 1 mln zł;
- oprocentowanie Pożyczki uzależnione jest od kwoty finansowania:
 1. do kwoty 100 tys. zł – oprocentowanie pożyczki wynosi 1,75%, z możliwością obniżenia oprocentowania do 0,88%*
 2. powyżej kwoty 100 tys. PLN – oprocentowanie pożyczki wynosi od 2,85% i może ulec obniżeniu do 1,75%, gdy w ramach realizowanego przedsięwzięcia utworzona zostanie liczba

nowych miejsc pracy odpowiadająca kwocie zaciągniętej pożyczki w proporcjach, zgodnie z którymi 100 tys. PLN pożyczki przekłada się na utworzenie 1 miejsca pracy;

* w przypadku, gdy celem/jednym z celów realizowanego przedsięwzięcia jest tworzenie nowego/nowych miejsc pracy.

Pozostałe warunki obu pożyczek:

- brak opłat i prowizji za udzielenie pożyczki,
- okres spłaty pożyczki do 5 lat w przypadku pożyczki na start i do 7 lat w przypadku pożyczki na rozwój,
- okres karencji w spłacie rat kapitałowych – do 6 miesięcy,
- nieodpłatna pomoc w wypełnianiu wniosku pożyczkowego,
- minimum formalności,
- krótki czas rozpatrzenia wniosku.

Na jaki cel można przeznaczyć pożyczkę?

- pokrycie kosztów funkcjonowania PES we wczesnej fazie rozwoju działalności gospodarczej,
- zakup wyposażenia, maszyn, urządzeń, aparatów, w tym środków transportu,
- bieżącą działalność przedsiębiorstwa,
- rozszerzenie działalności przedsiębiorstwa,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych lub technicznych,
- inne cele gospodarcze przyczyniające się do rozwoju PES.

Zabezpieczenie spłaty pożyczki

Na zabezpieczenie spłaty udzielanych z FP PES pożyczek FRW przyjmuje obligatoryjnie weksel własny in blanco z deklaracją wekslową pożyczkobiorcy oraz dodatkowo co najmniej jedną z form prawnego zabezpieczenia:

- poręczenie wekslowe lub cywilne osób trzecich,
- przewłaszczenie środków trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia,
- hipoteka na nieruchomości wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia,
- depozyt gwarancyjny, blokada lokaty bankowej bądź rejestru w funduszu inwestycyjnym,
- przelew wierzytelności z zawartych kontraktów,
- inne zaakceptowane przez FRW.

Rodzaje zabezpieczeń można łączyć.

Gdzie można złożyć wniosek?

Biuro Regionalne FRW w Poznaniu

ul. Św. Michała 43

61-119 Poznań

tel. 61 62 33 163

e-mail: biuro.wielkopolskie@frw.pl

Fundusz przyjmuje wnioski do czasu wyczerpania środków. Wskaźnik wykorzystania można monitorować na stronie internetowej Funduszu: <https://frw.pl>

Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych

TISE od ponad 20 lat finansuje potrzeby organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, udzielając pożyczek ze środków Unii Europejskiej powierzonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz ze środków własnych. Poniżej zostaną opisane pożyczki udzielane ze środków własnych TISE.

Pożyczka TISE – EASI na rozwój przedsiębiorstw społecznych

POŻYCZKOBIORCA

Przedsiębiorstwo społeczne spełniające następujące kryteria:

- prowadzi działalność gospodarczą lub działalność odpłatną pożytku publicznego;
- ma jako podstawowy cel osiągnięcie mierzalnej, pozytywnej zmiany społecznej, przed celami związanymi z dążeniem do osiągnięcia zysku – oferuje produkty i usługi przynoszące korzyść społeczną lub prowadzi działalność w sposób ukierunkowany na realizację celu społecznego;
- jest przedsiębiorstwem, w którym zysk przeznaczony jest na realizację celów społecznych oraz gdzie mają zastosowanie zasady ograniczające podział zysku;
- jest przedsiębiorstwem, którego obroty lub suma bilansowa nie przekraczają równowartości 30 mln EUR

PRZEZNACZENIE POŻYCZKI

finansowanie działalności gospodarczej lub odpłatnej pp, w szczególności:

- zakupu aktywów trwałych – nieruchomości, urządzeń, maszyn;
- przeprowadzenia remontu, adaptacji – inwestycji w swoje środki trwałe (podniesienie wartości aktywów własnych organizacji);

• utworzenie nowych miejsc pracy.

NIEZBĘDNE WYMAGANIA

- organizacja spełnia kryteria przedsiębiorcy społecznego
- organizacja przedstawi deklarację osiągnięcia zmiany społecznej i zaproponuje sposób jej monitorowania;

MINIMALNA KWOTA

40 000 PLN

MAKSYMALNA KWOTA

1 400 000 PLN

MAKSYMALNY OKRES POŻYCZKI

5 lat (w szczególnych przypadkach możliwe wydłużenie do 7 lat); okres karencji nie dłuższy niż 6 miesięcy

SPŁATA KAPITAŁU

miesięcznie lub kwartalnie, w ratach równych lub dopasowanych do planowanych przychodów

SPŁATA ODSETEK

miesięcznie

OPROCENTOWANIE ROCZNE

7% – 8,5%, stałe

RRSO

OPŁATA MANIPULACYJNA

1 – 2 % (możliwość potrącenia z kwoty pożyczki)

WYMAGANE ZABEZPIECZENIE (SPOŚRÓD NASTĘPUJĄCYCH)

weksel własny in blanco i zabezpieczenie adekwatne do sytuacji finansowej organizacji i kwoty pożyczki (hipoteka / przewłaszczenie / zastaw rejestrowy /poręczenie osobiste);

– gwarancja w ramach programu EaSI – do wysokości 50% pożyczanej kwoty (bezpłatna dla organizacji)

WARUNKI DODATKOWE I WYKLUCZENIA

działalność organizacji nie dotyczy poniższych obszarów wykluczonych z programu EaSI:

1. Produkcja, sprzedaż lub inna działalność gospodarcza, która jest niezgodna z prawem polskim.
2. Produkcja i sprzedaż wyrobów przemysłu tytoniowego, spirytusowego i innych napojów wytwarzanych bezpośrednio w wyniku destylacji po fermentacji alkoholowej
3. Finansowanie produkcji, handlu bronią i amunicją każdego rodzaju. z wyłączeniem działalności stanowiącej realizację polityki Unii Europejskiej.
4. Działalność w zakresie gier hazardowych i kasyn.
5. Działalność wyłączona z objęcia gwarancją w ramach sektora IT:
6. Badania, rozwój lub wdrażanie rozwiązań i programów informatycznych,
7. mających na celu w szczególności:
8. wspieranie działań wyłączonych z objęcia gwarancją w ramach programu EaSI a wymienionych w pkt 1-4;
9. prowadzenie internetowych gier hazardowych i kasyn lub
10. pornografię;
11. lub które w zamierzeniu mają umożliwić:
12. nielegalne uzyskanie dostępu do sieci baz danych;
13. nielegalne pobieranie informacji elektronicznych.
14. Obszary wyłączone z objęcia gwarancją w ramach programu EaSI w ramach nauk przyrodniczych.

W przypadku przeznaczenia finansowania na badania, rozwój lub wdrażanie rozwiązań odnoszących się do:

1. Klonowania komórek ludzkich dla celów badawczych lub leczniczych lub;
2. GMO

WIĘCEJ INFORMACJI O PROGRAMIE EaSI

<http://ec.europa.eu/social/easi>

http://www.eif.org/what_we_do/microfinance/easi

POŻYCZKA POD PROJEKT NGO/PES

W projekcie, który realizuje stowarzyszenie opóźniają się raty dotacji. Potrzebne są środki finansowe teraz, aby kontynuować działania projektowe

PRZEZNACZENIE POŻYCZKI

inwestycja w rozwój działalności statutowej lub gospodarczej

MINIMALNA KWOTA

od 10 000 PLN

MAKSYMALNA KWOTA

dostosowana do realizowanego projektu

MAKSYMALNY OKRES POŻYCZKI

do 36 miesięcy, jednak nie dłużej niż ostatnia planowana data wpływu środków projektowych

SPŁATA KAPITAŁU

jednorazowa lub w ratach ściśle związanych z planowanym harmonogramem wpływu środków projektowych

SPŁATA ODSETEK

miesięcznie

OPROCENTOWANIE ROCZNE

9,5%, stałe

[RRSO](#)

OPŁATA MANIPULACYJNA

1-2 % (możliwość potrącenia z kwoty pożyczki)

WYMAGANE ZABEZPIECZENIE (SPOŚRÓD NASTĘPUJĄCYCH)

weksel, inne (np. cesja umów)

POŻYCZKA INWESTYCYJNA NGO

Fundacja prowadzi działalność gospodarczą, którą zamierza rozwinąć, by zwiększyć zysk z tej działalności przeznaczany na cele statutowe.

PRZEZNACZENIE POŻYCZKI

inwestycja w rozwój działalności statutowej lub gospodarczej

MINIMALNA KWOTA

od 10 000 PLN

MAKSYMALNA KWOTA

do negocjacji, zależy od planu przyszłych przychodów przeznaczonych na spłaty pożyczki.

MAKSYMALNY OKRES POŻYCZKI

do 36 miesięcy

SPŁATA KAPITAŁU

miesięcznie lub kwartalnie, w ratach równych lub dopasowanych do planowanych przychodów

SPŁATA ODSETEK

miesięcznie

OPROCENTOWANIE ROCZNE

9,5%, stałe

[RRSO](#)

OPŁATA MANIPULACYJNA

1 – 2 % (możliwość potrącenia z kwoty pożyczki)

INNE OPŁATY I PROWIZJE, W TYM ZWIĄZANE Z WINDYKACJĄ POŻYCZKI

- Opłata za sporządzenie kopii dokumentów na wniosek Klienta 30 zł od każdego dokumentu
- Opłata za ponowną wysyłkę nieodebranej korespondencji 30 zł od każdej ponownej wysyłki
- Opłata za wydanie zaświadczenia o zezwoleniu na wykreślenie hipoteki zgodnie z rzeczywistym kosztem refaktura za czynności wykonane przez podmiot zewnętrzny
- Koszty sądowe i komornicze według orzeczeń sądowych i komorniczych
- Opłata za dokonanie wyceny wartości zabezpieczenia pożyczki w wyniku odbioru przedmiotu przewłaszczenia zgodnie z rzeczywistym kosztem do wyceny powołany zostaje biegły
- Opłata za odbiór przedmiotu zabezpieczenia, transport, przechowywanie i odsprzedaż zgodnie z rzeczywistym kosztem refaktura za czynności wykonane przez podmiot zewnętrzny
- Koszty windykacji zlecone podmiotom trzecim zgodnie z rzeczywistym kosztem refaktura za czynności wykonane przez podmiot zewnętrzny

WYMAGANE ZABEZPIECZENIE (SPOŚRÓD NASTĘPUJĄCYCH)

weksel, inne (np. cesja umów)

Polsko-Amerykański Fundusz Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich

PAFPIO nie jest bankiem, jest spółką z o.o. w rozumieniu polskiego kodeksu spółek handlowych.

Od 1999 r. do 2018r. udzielił:

- **2510** pożyczek
 - **742** organizacjom non-profit (w tym 35 w województwie wielkopolskim)
- na kwotę ponad **226** mln zł

Klienci:

- organizacje (stowarzyszenia, fundacje)
- podmioty ekonomii społecznej, w tym spółdzielnie socjalne i przedsiębiorstwa społeczne
- spółki działające na zasadach non-profit
- grupy nieformalne (np. komitety rodzicielskie)
- szkoły, w tym szkoły społeczne

Elastyczny sposób udzielania pożyczki:

- sprawdzenie dokumentacji formalnej (KRS, statut, itp.)
- analiza sprawozdań finansowych i budżetów
- wizyta w siedzibie organizacji i/lub w miejscu prowadzenia działalności

- wywiad środowiskowy (opinie innych organizacji, władz lokalnych, sponsorów, grantodawców)

Oferta:

- pożyczki pomostowe - na bieżącą działalność, w oczekiwaniu na dotację, refundację kosztów
- pożyczki inwestycyjne - np. remont, zakup sprzętu
- euro-pożyczki – na realizację projektu finansowanego z funduszy Unii Europejskiej

PAFPIO nie udziela pożyczek na działalność polityczną i religijną.

Kwota: średnia pożyczka to ok. 75 tys. zł

Czas trwania: 12 miesięcy

- możliwość wypłaty w transzach

Koszty:

Podstawowym kosztem pożyczki są odsetki. Oprocentowanie pożyczek Funduszu PAFPIO wynosi 10% w skali roku.

Odsetki naliczane są dziennie, toteż faktyczny koszt pożyczki liczony jest z chwilą wysięgowania środków z konta Funduszu PAFPIO do momentu zaksięgowania pożyczonej kwoty z powrotem na tym koncie. Warto o tym pamiętać, planując harmonogram spłaty.

- Obliczając koszt pożyczki, należy uwzględnić opłatę administracyjną, która wynosi nie mniej niż 3% kapitału pożyczanego. Opłata administracyjna pobierana jest w dniu uruchamiania pożyczki, pomniejszając wypłatę kapitału pożyczki. Koszt odsetek od pożyczki można policzyć za pomocą kalkulatora.

Jakie dokumenty są potrzebne?

PAFPIO wymaga jedynie podstawowych informacji dotyczących samej pożyczki:

- z czego wynika jej potrzeba,
- jaka jest jej wysokość,
- jak i kiedy pożyczkobiorca zamierza ją spłacić.

Informacje te można przekazać własnymi słowami lub przy pomocy krótkiego formularza wniosku dostępnego na stronie PAFPIO: <https://pafpio.pl/pozyczki/>.

Dodatkowo należy przesłać aktualną wersję **statutu** oraz **sprawozdań finansowych** za ostatnie zamknięte dwa lata.

Po akceptacji decyzji o przyznaniu pożyczki do podpisania umowy potrzebne będzie także **uchwała** Zarządu Organizacji o zaciągnięciu pożyczki w Funduszu PAFPIO, z określeniem wysokości pożyczki, podpisana przez wszystkich członków zarządu.

W trakcie analizy przedpożyczkowej PAFPIO może prosić o dodatkowe dokumenty, np. budżet na dany rok, umowę z grantodawcą, potwierdzającą możliwość spłaty pożyczki (o ile dotyczy).

Każda pożyczka analizowana jest indywidualnie, przy uwzględnieniu specyfiki danej organizacji i konkretnych sytuacji.

Jak długo trwa rozpatrywanie wniosku?

Okres rozpatrywania wniosku o pożyczkę wynosi ok. 7 - 10 dni roboczych. W tym okresie ma również miejsce wizyta u potencjalnego Pożyczkobiorcy we wcześniej uzgodnionym, dogodnym dla obu stron, terminie.

Jaka jest minimalna/maksymalna kwota pożyczki?

Za minimalną uznajemy kwotę 10 000 zł. Maksymalna kwota pożyczki zależy przede wszystkim od realnej zdolności spłaty organizacji.

Jaki jest najdłuższy możliwy okres trwania pożyczki?

Pożyczki Funduszu PAFPIO mają charakter krótkoterminowy. Czas trwania pożyczki jest dopasowywany do konkretnej sytuacji Pożyczkobiorcy. Standardowo okres pożyczek nie przekracza dwóch lat.

Jakie są możliwe zabezpieczenia spłaty pożyczki?

Najczęstszym przyjmowanym przez PAFPIO zabezpieczeniem spłaty pożyczki jest weksel in blanco opatrzony klauzulą zapłacę bez protestu. Weksel podpisuje osoba upoważniona na mocy statutu do zaciągania zobowiązań finansowych w imieniu organizacji i jest to ta sama osoba, która podpisuje Umowę pożyczki. W wyjątkowych przypadkach przyjmowane są weksle z poręczeniem osobistym osoby wskazanej przez Organizację, która własnym majątkiem gwarantuje spłatę pożyczki.

W przypadku konieczności egzekucji pożyczki na drodze sądowej weksle zostają uzupełnione datą płatności i przystępujemy do ich realizacji do sum odpowiadających zaległemu zadłużeniu w kwocie pożyczki wraz z należnymi odsetkami. W umowie pożyczki zawarta jest deklaracja wekslowa.

Jak spłacać?

Organizacja sama określa dogodny i realny system spłaty, zależny od tego, kiedy spodziewa się przychodów. Niemniej daty i kwoty spłat uzgodnione i wpisane w umowie pożyczki muszą być przestrzegane. Zwracane środki muszą dotrzeć na konto bankowe Funduszu PAFPIO najpóźniej w dniu wyznaczonym harmonogramem spłat. Jeżeli pojawia się problem ze spłatą, wówczas organizacja – przed datą spłaty określoną harmonogramem – występuje z wnioskiem o restrukturyzację pożyczki, czyli zmianę harmonogramu spłat należności.

Zawsze i bez dodatkowych kosztów można spłacić pożyczkę wcześniej!

Fundusz Mikro

Fundusz Mikro został założony w 1994 roku przez Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości by promować rozwój małych przedsiębiorców. Jest wiodącym przedsięwzięciem w zakresie mikrofinansowania w Polsce i największym w Europie Środkowej. Celem Funduszu jest wspieranie rozwoju mikroprzedsiębiorczości poprzez udostępnianie kapitału w formie pożyczek właścicielom małych firm. Przedsiębiorcy – Klienci Funduszu Mikro obsługiwani są przez doradców klienta w 38 oddziałach znajdujących się na terenie całego kraju.

Od powstania, Fundusz Mikro udzielił ponad 130 000 pożyczek na ponad miliard złotych, dla 57 000 właścicieli mikro i małych firm.

Kapitał jest udostępniany w formie pożyczek. Klienci wnoszą opłaty za korzystanie z kapitału, które zabezpieczają poziom przychodów wystarczający na pokrycie kosztów operacyjnych związanych z działalnością Funduszu.

Cena pożyczki zależy od zabezpieczeń. Im jest ich więcej i im klient jest bardziej znany Funduszowi Mikro, tym mniejsze ponosi koszty. W ofercie do 20 tys. zł wymagania dotyczące zabezpieczeń są nieco wyższe, zaś całkowity koszt maleje. W przypadku pożyczki w wysokości 20 tys. zł można liczyć na dwuletni okres spłaty. W takiej sytuacji miesięczna rata zaczyna się od 1 060 zł. Za pożyczanie 20 tys. zł przedsiębiorca zapłaci więc 5 440 zł.

W zależności od wysokości kredytu zmienia się okres pożyczki. Najdłużej można jednak dysponować kapitałem przez 36 miesięcy. Dotyczy to pożyczek wysokich, udzielanych na cele inwestycyjne. Korzystając z tej oferty klienci mogą liczyć na długi okres karencji w spłacie kapitału, nawet do 6 miesięcy, oraz na obniżony koszt pożyczki.

Zabezpieczeniem udzielanej pożyczki jest poręczenie cywilne. Istnieje możliwość wzajemnego poręczenia pożyczek (tzw. *finansowanie partnerskie*) w grupie liczącej co najmniej 4 pożyczkobiorców. Miesięczna suma dochodów netto poręczycieli powinna być większa od raty spłacanej pożyczki.

Okres spłaty pożyczki nie może być dłuższy niż 12 miesięcy. W przypadku pożyczki w wysokości 50 tys. zł udzielanej na trzy lata rata zaczyna się od 1 912 zł. Stali klienci funduszu mogą korzystać z kwot sięgających 100-150 tys. zł i liczyć na zniżki oferowane w ramach programów lojalnościowych.

Ważnym elementem tej oferty jest duży wybór akceptowanych przez Fundusz Mikro zabezpieczeń: oprócz weksla i poręczenia stosowane bywa przewłaszczenie środka trwałego na zabezpieczenie, zastaw rejestrowy i np. hipoteka.

Do kogo skierowana jest oferta Funduszu Mikro?

Mikroprzedsiębiorcy

Z pożyczek z Funduszu Mikro mogą korzystać właściciele najmniejszych działających w naszym kraju przedsiębiorstw, którzy prowadzą firmę od minimum 12 miesięcy: małych sklepów, warsztatów usługowych i produkcyjnych, działających legalnie, nie zatrudniających więcej niż kilka osób, opodatkowanych na zasadach ogólnych, płatników zryczałtowanego podatku dochodowego i karty podatkowej. Pożyczkę z Funduszu Mikro można przeznaczyć wyłącznie na cele związane z działalnością gospodarczą:

- na zakup towaru do sprzedaży lub surowców do przerobu; - na małą inwestycję (zakup maszyny, urządzenia, wyposażenia, lokalu);
- na remont lokalu, maszyny czy samochodu;
- oraz na każdy inny rozsądny cel, związany z działalnością firmy.

Jak wygląda proces ubiegania się o pożyczkę?

Etap 1 : Wniosek pożyczkowy

Należy złożyć wniosek o pożyczkę, korzystając z prostego formularza na naszej stronie internetowej. Nasz Doradca Kredytowy skontaktuje się z Tobą!

Etap 2 : Dokumenty

Dostarczenie wymaganych dokumentów takich jak kserokopia dowodu osobistego, zaświadczenie z ZUS czy potwierdzenie posiadanych nieruchomości - jeśli wnioskujemy o pożyczkę z zabezpieczeniem.

Etap 3 : Decyzja

Otrzymanie decyzji o pożyczce nawet w ciągu jednego dnia! Nasz zespół doradców przeprowadza sprawną weryfikację dostarczonych dokumentów i Twojej sytuacji finansowej.

Etap 4 : Podpisanie umowy

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o pożyczkę pozostaje jedynie podpisanie umowy.

Etap 5 : Wypłata gotówki

Gotówka trafi na Twoje konto od razu po zakończeniu tego procesu, bez zwłoki i dodatkowych formalności.

GWARANCJE

Cel: udostępniania PES zabezpieczeń (gwarancji), dzięki którym będzie on w stanie spełnić wymogi związane z pozyskaniem kapitału na warunkach rynkowych, a w rezultacie wzmocnić swoją pozycję na rynku

Alokacja: 6 mln EUR

Założenia:

instrument ze środków krajowych, przekształcony z instrumentu pożyczkowego w ramach PO KL wdrażany przez BGK i banki spółdzielcze/banki zrzeszające na podstawie umowy współpracy

Banki zrzeszające oraz banki zrzeszone występować będą jako banki kredytujące

Zdolność PES do otrzymania gwarancji weryfikowana będzie przez BGK

W dniu 7 kwietnia 2017 r. został podpisany aneks do umowy o dofinansowanie zawartej pomiędzy BGK a Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) w dniu 19 lipca 2012 r., na podstawie której wdrożono pilotaż pożyczek dla Podmiotów Ekonomii Społecznej (PES) w ramach Działania 1.4 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL).

Środki pochodzące ze spłat pożyczek udzielonych w ramach PO KL (pilotażu) stanowią krajowe środki publiczne i zasilają Fundusz Gwarancyjny. Środki Funduszu Gwarancyjnego przeznaczone są na udzielanie gwarancji spłaty kredytów udzielanych Podmiotom Ekonomii Społecznej przez Banki zrzeszające, z którymi BGK zawarł w grudniu 2017 r. umowę o współpracy oraz przez przystępujące do współpracy w zakresie realizacji tej umowy zrzeszone banki spółdzielcze.

Celem uruchomienia Funduszu Gwarancyjnego jest wzmocnienie sektora podmiotów ekonomii społecznej. Instrument zakłada dzielenie ryzyka kredytowego z instytucją finansującą i umożliwienie wdrażania przez PES przedsięwzięć finansowanych kredytem oraz wypłatę z gwarancji, jeżeli PES nie ureguluje swoich zobowiązań. W istocie udostępnianie są PES zabezpieczenia (gwarancje), dzięki którym będzie on w stanie spełnić wymogi związane z pozyskaniem kapitału na warunkach rynkowych, a w rezultacie wzmocnić swoją pozycję na rynku. Dzięki ograniczeniu ryzyka banków udzielających finansowania (możliwa wypłata z tytułu gwarancji, jeżeli PES nie ureguluje swoich zobowiązań), PES uzyskają dostęp do środków finansowych ze źródeł innych niż środki publiczne (europejskie i krajowe).

Projekt powinien także przyczynić się do zbudowania trwałego systemu finansowania podmiotów ekonomii społecznej i – poprzez instrument zabezpieczający – umożliwi tym podmiotom pokonanie barier w dostępie do finansowania, tak aby mogły konkurować na rynku z podmiotami komercyjnymi.

Gwarancje oferowane przez BGK, w ramach Funduszu Gwarancyjnego dla PES (FG PES) stanowią uzupełnienie oferty wsparcia finansowego (pożyczki na start, pożyczki na rozwój oraz reporenczenia) dla PES w ramach zarządzanego przez BGK Krajowego Funduszu Przedsiębiorczości Społecznej (KFPS).

SOCIAL VENTURE CAPITAL

We wrześniu 2018 roku została podpisana umowa pomiędzy Towarzystwem Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych (TISE SA) a Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju dotycząca prowadzenia przez TISE funduszu social venture capital przeznaczonego dla podmiotów ekonomii społecznej. Na program przeznaczono 11,3 mln zł. Fundusze pochodzą z Programu Wiedza Edukacja Rozwój (Działanie 4.1 Innowacje społeczne) oraz ze środków własnych TISE. Podmioty ekonomii społecznej będą mogły skorzystać ze wsparcia o charakterze kapitałowym lub quasi-kapitałowym.

Social venture capital to sposób finansowania wykorzystujący model strategii i narzędzia finansowe z obszaru venture capital do finansowania organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw społecznych lub działań, które generują duży wpływ społeczny.

Innowacyjne wsparcie, połączone ściśle z doradztwem w całym okresie inwestycyjnym (w tym w zakresie prowadzenia firmy), podniesie potencjał podmiotów ekonomii społecznej, nie tylko w aspekcie finansowym, ale również merytorycznym oraz organizacyjnym.

Fundusz będzie wspierał podmioty ekonomii społecznej na terenie całego kraju. Na etapie przygotowywania inwestycji podmioty ekonomii społecznej będą mogły uzyskać zgodne z ich indywidualnym zapotrzebowaniem wsparcie techniczne, czyli doradztwo w przygotowaniu przedsięwzięcia. Równocześnie zakłada się, że każda inwestycja będzie niosła efekt społeczny, co będzie warunkiem objęcia jej wsparciem.

Podmioty ekonomii społecznej uprawnione do ubiegania się o wsparcie określono w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

B. Finansowanie działalności społecznej

Dotacje

Dotacja jest to bezzwrotna pomoc finansowa, którą organizacja otrzymała od donatora, na jakiś cel zgodny z jej statutem. Dotacja najczęściej jest udzielona na zrealizowanie jakiegoś konkretnego działania (np. zorganizowanie letniego obozu dla dzieci). Może być też przeznaczona na wsparcie instytucjonalne organizacji, czyli np. na zakup sprzętu, szkolenia dla pracowników itp.

Dotacji mogą udzielać różne podmioty, organizacje, instytucje. Aby mogły to robić, ich statuty/inne akty wewnętrzne opisujące działalność lub jakieś przepisy prawa/umowy, muszą zwierać niezbędne zapisy umożliwiające im prowadzenie takiej działalności.

Kto może być naszym donatorem:

- administracja rządowa i samorządowa (urzędy miast, urzędy marszałkowskie itp.)- poprzez zlecenie realizacji zadań publicznych ze środków publicznych;
- inne organizacje pozarządowe krajowe lub zagraniczne;
- Unia Europejska (poprzez różne instytucje wdrażające);
- podmioty niepubliczne (firmy, instytucje itp.).

Źródeł dotacji jest wiele, poniżej zostały przedstawione jedynie wybrane ze względu na swoją dostępność.

a. Fundusze strukturalne Unii Europejskiej

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

Priorytety ważne dla przedsiębiorstw społecznych:

Poddziałanie 7.1.2. Aktywna integracja - projekty konkursowe

Kto może składać wnioski?

O dofinansowanie projektu mogą ubiegać się **podmioty ekonomii społecznej**, którymi - zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 nr MR/2014-2020/18(04) obowiązujących od 9 stycznia 2018 r.* - są:

- a. przedsiębiorstwo społeczne, w tym spółdzielnia socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651, z późn. zm.);
- b. podmiot reintegracyjny, realizujący usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym: CIS i KIS; ZAZ i WTZ, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych; (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.);
- c. organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn.zm.) lub spółka non-profit, o której mowa w art. 3 ust. 3 pkt 4 tej ustawy, o ile udział sektora publicznego w tej spółce wynosi nie więcej niż 50%;
- d. spółdzielnia, której celem jest zatrudnienie tj. spółdzielnia pracy lub spółdzielnia inwalidów i niewidomych, działające w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1560, z późn. zm).

Na co można otrzymać dofinansowanie?

W ramach konkursu można realizować następujące typy projektów:

Projekty z zakresu wsparcia działań, mających na celu **integrację i aktywizację społeczno-zawodową** osób, rodzin/grup/środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przez wykorzystanie instrumentów aktywizacji:

- a. zawodowej - pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy tj. np. wsparcie usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej świadczonych w Centrach

Integracji Społecznej, Klubach Integracji Społecznej, Zakładach Aktywności Zawodowej lub Warsztatach Terapii Zajęciowej, zatrudnienie wspierane, zatrudnienie wspomagane, praktyki, staże, prace społecznie użyteczne, usługi asystencko-doradcze wspierające aktywizację zawodową, w tym: trener pracy, asystent pracy, doradca zawodowy, wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy na potrzeby zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością, dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, kursy i szkolenia zawodowe (wraz ze stypendiami);

- b. edukacyjnej – podniesienie poziomu wykształcenia lub dostosowanie poziomu wykształcenia do potrzeb rynku pracy tj. np. sfinansowanie zajęć szkolnych, związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym dla osób w wieku aktywności zawodowej (wraz ze stypendiami), zajęcia w ramach kształcenia ustawicznego oraz kosztów z nimi związanych w celu uzyskania zawodu lub przygotowania zawodowego, sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kompetencji kluczowych, organizacja i sfinansowanie usług wspierających aktywizację edukacyjną (np. brokera edukacyjnego oraz kosztów z nimi związanych);
- c. zdrowotnej – wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy (tylko w przypadku gdy stanowi jeden z elementów projektu, w powiązaniu z innymi instrumentami aktywizacji i/lub podejmowanym zatrudnieniem) np.

- finansowanie badań profilaktycznych lub specjalistycznych,
- skierowanie i sfinansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej, psychospołecznej dla osób lub rodzin,
- skierowanie i sfinansowanie programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego w przypadku osób uzależnionych od alkoholu,
- skierowanie i sfinansowanie programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej dla osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających,
- sfinansowanie części kosztów zespołów ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo lub zajęć rehabilitacyjnych zgodnie z potrzebami osób z niepełnosprawnościami,
- skierowanie i sfinansowanie programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wsparcie dla osób dotkniętych przemocą, o których mowa w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

- d. społecznej – nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej np.:

- organizacja i finansowanie usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami (m.in. koszty zatrudnienia tłumacza osoby głuchoniemej, przewodnika osoby niewidomej, asystenta osoby niepełnosprawnej),
- finansowanie kosztów dostępu do usług bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego (indywidualnego i grupowego) oraz mediacji rodzinnej i interwencji kryzysowej,
- organizacja i finansowanie kosztów wolontariatu oraz kosztów zatrudnienia osoby prowadzącej klub wolontariuszy,
- organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych, w tym kosztów zatrudnienia i działania osoby prowadzącej klub lub grupę,
- organizacja i finansowanie uczestnictwa w grupach i klubach samopomocowych, w tym kosztów zatrudnienia i działania osoby prowadzącej klub lub grupę,

- organizacja i finansowanie usług wsparcia i aktywizacji rodzin marginalizowanych (m.in. asystent rodziny, mediator),
 - koszty zatrudnienia np. asystenta osoby bezdomnej, asystenta osoby opuszczającej zakład karny,
 - pokrycie kosztów uczestnictwa w placówkach wsparcia dziennego, świetlicach i klubach,
 - organizacja i finansowanie usług wspierających animację lokalną, w tym kosztów zatrudnienia animatora lokalnego, lidera klubu integracji społecznej, streetworkera,
 - praca socjalna;
- e. działania o charakterze środowiskowym (wyłącznie przy jednoczesnym zastosowaniu instrumentów aktywizacji zawodowej, społecznej lub edukacyjnej) – m.in. koszty spotkań związanych np. z realizacją programów aktywności lokalnej, organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w spotkaniach, w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym; inne działania o charakterze integracyjnym wynikające np. z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii.

Maksymalny dopuszczalny poziom dofinansowania projektu:

Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 95%. Maksymalny poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 85% (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną).

Minimalna wartość projektu: 50 000,00 PLN

Minimalny wkład własny wynosi: 5% wydatków kwalifikowalnych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną).

b. Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

Na poziomie rządowym od 2014 do 2020 roku realizowany jest Program Operacyjny - Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, finansowany w całości z krajowych środków budżetowych.

Podmiotami uprawnionymi do składania wniosków są m.in. spółdzielnie socjalne, ale wyłącznie w zakresie działalności społecznie użytecznej w sferze zadań publicznych.

Ze środków PO FIO finansowane są jedynie działania mieszczące się w zakresie działalności statutowej nieodpłatnej i odpłatnej.

Tym samym, środki PO FIO nie mogą być przeznaczone na finansowanie działalności gospodarczej.

OBSZARY WSPARCIA:

Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo

Kierunki działań:

6. Rozwój przedsiębiorczości społecznej

Działania nakierowane m.in. na:

- edukację w zakresie przedsiębiorczości społecznej, w tym edukację dzieci i młodzieży, przez organizację warsztatów związanych z „ginącymi zawodami”, praktyczne przygotowanie do przedsiębiorczości oraz rozwój i wspieranie spółdzielni uczniowskich i spółdzielni młodzieży akademickiej,
- promowanie wartości, tradycji oraz kierunków rozwoju ekonomii społecznej,
- rozwój reintegracji zawodowej i społecznej, działalności oświatowo-kulturalnej oraz w sferze pożytku publicznego spółdzielni socjalnych,
- szkolenia i doradztwo w zakresie pożytku publicznego dla podmiotów ekonomii społecznej,
- tworzenie i rozwój partnerstw lokalnych z udziałem podmiotów ekonomii społecznej.

Wysokość dotacji:

Od 10 tys. zł do 100 tys. zł:

- 10 tys. – 40 tys. – wymagany wkład własny co najmniej 10% - środki własne niefinansowe lub finansowe
- Ponad 40 tys. – 100 tys. – wymagany wkład własny co najmniej 15% wartości dotacji - środki własne niefinansowe lub finansowe, w tym nie mniej niż 7,5% wartości dotacji wkład finansowy

Wielkopolska Wiara

Ze środków FIO współfinansowany jest projekt Mikrodotacji Centrum PISOP pn. „Wielkopolska Wiara”.

Młode organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, grupy samopomocowe oraz organizacje pozarządowe pełniące role Patronów – wspierających inicjatywy lokalne, mogą pozyskiwać środki na działania mieszczące się w sferze pożytku publicznego. Szansę na dofinansowanie mają inicjatywy edukacyjne, kulturalne, ekologiczne, sportowe, czyli mieszczące się w jednym z obszarów wymienionych w art. 4 ustawy działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Działania te, w dowolnej formie np. warsztatów, spotkań, targów, mogą być kierowane do społeczności lokalnej, dzieci, młodzieży, osób starszych, osób niepełnosprawnych, bezrobotnych itp. Dodatkowo młode organizacje pozarządowe, działające nie dłużej niż 30 miesięcy, których przychód za poprzedni rok obrotowy nie przekracza 25 tys. zł mogą pozyskać częściowo środki na rozwój na swoich działaniach.

Maksymalna wartość mikrodotacji to 5000 zł. Można ją przeznaczyć na wszelkie niezbędne i uzasadnione wydatki. Wymagane jest 10% wkładu własnego. Nie musi on jednak być finansowy oraz rzeczowy, a może być zapewniony poprzez pracę wolontariuszy.

Warunkiem otrzymania dofinansowania jest złożenie oferty w generatorze dostępnym na stronie www.pisop.org.pl.

Regulamin konkursu oraz kontakty do doradców dostępne są na stronie www.pisop.org.pl/fio.

Wsparcie ze strony samorządu

I. Zlecenie realizacji zadań publicznych

Nowelizacja Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wprowadza szereg zmian, które umożliwiają zlecenie realizacji zadań publicznych przez samorządy przedsiębiorstwom społecznym.

Wprowadzone zmiany rozszerzają katalog podmiotów uprawnionych do prowadzenia działalności pożytku publicznego. Obok organizacji pozarządowych, kościelnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych oraz stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, nowelizacja dopuszcza do prowadzenia działalności pożytku publicznego następujące podmioty:

- spółdzielnie socjalne,
- spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów o kulturze fizycznej, których celem nie jest osiąganie zysku, które przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych i nie przeznaczają zysku do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Oznacza to, że również te w/w typy podmiotów będą mogły ubiegać się o środki na realizację zadania publicznego.

Zlecenie realizacji zadania publicznego odbywa się w trybie konkursowym. Podmioty uprawnione składają swoje oferty (wnioski konkursowe) w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez samorząd. Ogłoszenia konkursowe są zamieszczane na stronie internetowej danego samorządu.

Przy rozpatrywaniu i ocenie ofert organ administracji państwowej ma obowiązek wziąć pod uwagę:

- proponowaną jakość wykonania zadania i kwalifikacje osób, przy udziale których realizowane będzie zadanie publiczne;
- planowany udział środków własnych lub środków pochodzących z innych źródeł na realizację zadania publicznego (z zastrzeżeniem, że czynnik ten jest brany pod uwagę jedynie w przypadku zlecenia realizacji zadań w formie wspierania);
- nie tylko wkład finansowy, ale także planowany przez organizację pozarządową wkład rzeczowy i osobowy, w tym świadczenia wolontariuszy i pracę społeczną członków;
- analizę i ocenę realizacji wcześniej zleconych zadań publicznych (w przypadku organizacji pozarządowych lub podmiotów uprawnionych do prowadzenia działalności pożytku publicznego, które w latach poprzednich realizowały zlecone zadania publiczne), uwzględniającą rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia otrzymanych na ten cel środków.

Organ samorządu może zlecić realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym z pominięciem trybu otwartego konkursu ofert. Zlecenie realizacji zadania może nastąpić po złożeniu wniosku przez te podmioty w sytuacji, w której organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego uzna za celową realizację zadania objętego złożonym wnioskiem.

Ustawa opisuje dokładnie procedurę trybu uproszczonego z pominięciem otwartego konkursu. Tryb ten jest możliwy do zastosowania pod warunkiem, iż wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza 10 tys. zł, a czas realizacji zadania nie jest dłuższy, niż 90 dni.

Ustawodawca ograniczył przy tym możliwości korzystania z tej procedury poprzez wprowadzenie ograniczenia (do 20 tys. złotych) łącznej kwoty środków finansowych, przekazanych przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego w tym trybie temu samemu podmiotowi w danym roku kalendarzowym.

Regranting

Nowelizacja wprowadza zapis, który w praktyce umożliwi stosowanie tzw. regrantingu. Organizacje pozarządowe lub podmioty uprawnione do prowadzenia działalności pożytku publicznego, z którymi

organ administracji publicznej zawarł umowę na realizację zadania publicznego, będą mogły zlecić wykonanie tego zadania wybranym (w sposób zapewniający jawność i uczciwą konkurencję) organizacjom pozarządowym lub podmiotom uprawnionym do prowadzenia działalności pożytku publicznego, niebędącym stronami umowy.

Umowa na wykonywanie inicjatywy lokalnej

Jest to zupełnie nowa forma współpracy, w ramach której mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego (przynajmniej dwie osoby fizyczne) bezpośrednio, bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych lub podmiotów uprawnionych do prowadzenia działalności pożytku publicznego, mogą złożyć wniosek do swojej jednostki samorządu o realizację zadania publicznego.

Ustawa precyzuje dokładnie, w jakim zakresie można wykonać inicjatywę lokalną. Musi ona dotyczyć jednej z wybranych sfer pożytku publicznego:

- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, w szczególności budowy, rozbudowy lub remontu dróg, kanalizacji, sieci wodociągowej, budynków oraz obiektów architektury stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego;
- działalności charytatywnej;
- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- promocji i organizacji wolontariatu;
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu;
- turystyki i krajoznawstwa;
- ochrony przyrody, w tym zieleni w miastach i wsiach;
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- porządku i bezpieczeństwa publicznego.

II. Udzielanie pożyczek przez samorządy

Znowelizowana Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie mówi o możliwości udzielania przez jednostki samorządu terytorialnego pożyczek, gwarancji, poręczeń organizacjom pozarządowym oraz podmiotom uprawnionym do prowadzenia działalności pożytku publicznego, na realizację zadań w sferze pożytku publicznego, na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Zapis ten wprowadzono przede wszystkim w celu rozwiania istniejących wątpliwości interpretacyjnych dotyczących możliwości udzielania przez samorząd organizacjom pozarządowym pożyczek, gwarancji, poręczeń. W Polsce niektóre samorządy same podjęły już tego typu działania. I to nie tylko w zakresie udzielania pożyczek organizacjom pozarządowym, ale również finansowania wkładów własnych.

Systemy pożyczkowe oraz finansowanie wkładów własnych organizacji pozarządowych wprowadziły na swoim terenie samorządy w Cieszynie, Elblągu, Jastrzębiu Zdroju oraz Skarżysku-Kamiennej.

Przykład: Cieszyn

Miasto Cieszyn udzieliło pierwszych pożyczek organizacjom pozarządowym w 2005 roku. Wtedy akcja pożyczkowa objęła zaledwie kilka organizacji i nie wymagała uchwalania osobnego regulaminu. Z roku na rok rosła jednak liczba NGO wnioskujących o pożyczkę. Dlatego zaczęto się zastanawiać nad opracowaniem przejrzystego mechanizmu udzielania takiego wsparcia. Miasto zdecydowało się więc na skonstruowanie regulaminu, który

określałyby ścieżkę postępowania dla organizacji zainteresowanych wzięciem pożyczki. Systemowa regulacja realizowanych dotychczas

praktyk była potrzebna przede wszystkim ze względu na konieczność planowania odpowiednich środków w budżecie miasta. W związku z tym szczególnie istotne stało się też komunikowanie przez organizację potencjalnej wielkości zapotrzebowania na środki w „funduszu pożyczkowym”.

Regulamin udzielania pożyczek organizacjom pozarządowym oraz instytucjom będących organizatorami działań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz z innych środków pomocowych o charakterze refundacji uchwalono w roku 2007. W budżecie miasta przewidziano na ten cel 1 000 000 zł. Wysokość pożyczki, której wysokość nie może przekraczać wartości środków przyznanych przez donatora na realizację projektu i jest udzielana na pisemny wniosek organizacji bądź instytucji, których działania obejmują teren gminy Cieszyn. Udzielane pożyczki są nieoprocentowane. Okres, na jaki udziela się pożyczki, nie może wykraczać poza dany rok budżetowy. Pożyczkę należy każdorazowo zwrócić przed 31 grudnia danego roku. W momencie otrzymania refundacji, pożyczkę należy spłacić jeszcze przed ustalonym terminem spłaty. Udzielana pożyczka jest zabezpieczana w taki sposób, że organizacja składa weksel *in blanco* wraz z deklaracją wekslową.

Darowizny

Darowizny rzeczowe

Zarówno osoby prywatne, jak i instytucje mogą przekazywać na rzecz organizacji darowizny rzeczowe. Nazywamy tak różnego typu rzeczy, które organizacja otrzymuje bezpłatnie. Do darowizn rzeczowych nie zaliczamy usług wykonanych na rzecz organizacji.

Osoby prywatne przekazują używane meble, sprzęt AGD i RTV, odzież, książki, zabawki. Firmy natomiast najczęściej dzielą się tym, co produkują lub sprzedają, ale także oddają zbędne meble czy sprzęt komputerowy.

Organizacja może sama korzystać z otrzymanych darów, bądź też przekazywać je osobom potrzebującym i innym organizacjom. W tym drugim przypadku organizacja pełni rolę pośrednika i powinna posiadać regulamin przekazywania darów. Warto również posiadać pokwitowania od osób, którym przekazaliśmy dary.

Do potencjalnych darczyńców - firm dociera się bezpośrednio (kontakt telefoniczny, wizyta) i informuje o potrzebach. Często jest to jedyna droga, żeby zdobyć np. produkty żywnościowe potrzebne do zorganizowania wieczerzy wigilijnej czy zabawki i słodycze do paczek dla dzieci.

Osoby prywatne przeważnie zgłaszają się same pod warunkiem, że dowiedzą się, iż dana organizacja prowadzi zbiórkę np. odzieży czy mebli. W przypadku znanych organizacji nie jest to problem, natomiast nowe organizacje powinny prowadzić działania informacyjne, np. ulotki, ogłoszenia w prasie czy na stronach internetowych.

Darowizny rzeczowe są przychodem organizacji i dlatego informacja o nich powinna znaleźć się w księgowości. Trzeba określić wartość otrzymanych rzeczy. Firmy - darczyńcy zazwyczaj biorą od obdarowanej organizacji pokwitowania, na których określona jest wartość darowizny. Gorzej wygląda sprawa z darowiznami od osób prywatnych. W tym przypadku sami musimy określić wartość darowizny na podstawie aktualnych cen rynkowych, uwzględniając stopień zużycia przekazanych rzeczy.

Darowizny pieniężne

Darczyńcami mogą być osoby fizyczne i prawne, a obdarowanym może zostać każda fundacja i zarejestrowane stowarzyszenie.

W statucie organizacji rozróżnia się cele statutowe i działania statutowe. Darowiznę można przekazać na jedne i drugie, ale tylko w przypadku darowizny na jeden z celów statutowych darczyńca może

skorzystać z ulgi z racji przekazania darowizny. Cele, na które można przekazać darowiznę podlegającą odliczeniu od podstawy opodatkowania, muszą mieścić się w spisie określonym w art. 4 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jest to bardzo szeroka lista i w praktyce trudno znaleźć organizację, której cele statutowe by poza nią wykraczały.

Ulgi podatkowe

W przypadku darowizn od osób fizycznych od podstawy opodatkowania można odliczyć darowizny w kwocie nie wyższej niż **6% uzyskanego dochodu**. W przypadku osób prawnych – w kwocie nie wyższej niż **10% uzyskanego dochodu**.

Darowizna pieniężna powinna być przy tym udokumentowana dowodem wpłaty na rachunek bankowy obdarowanej organizacji. Darowizna rzeczowa lub usługa - dokumentem potwierdzającym przekazanie tej darowizny oraz dokumentami potwierdzającymi faktyczne wydatki związane z tą darowizną.

Organizacja nie płaci podatku dochodowego od osób prawnych, jeśli otrzymana przez nią darowizna zostanie przekazana na jej cele statutowe, które zawierają się w katalogu celów zwolnionych z podatku dochodowego od osób prawnych.

Jeden procent

Nowelizacja porządkuje i zmienia definicję organizacji pożytku publicznego. O status organizacji pożytku publicznego mogą się ubiegać:

- organizacja pozarządowa;
- osoba prawna i jednostka organizacyjna działająca na podstawie przepisów o stosunku państwa do kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania;
- spółka akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością bądź klub sportowy będący spółką działającą na podstawie przepisów o kulturze fizycznej – których celem nie jest osiągnięcie zysku, które przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych i nie przeznaczają zysku do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Podmioty te podlegają jednocześnie następującym wymogom:

- muszą prowadzić działalność pożytku publicznego na rzecz ogółu społeczności lub określonej grupy podmiotów pod warunkiem, że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa;
- jeśli prowadzą działalność gospodarczą, to wyłącznie jako dodatkową w stosunku do działalności pożytku publicznego (w przypadku zasad prowadzenia działalności gospodarczej nowelizacja nie wprowadza zmian);
- nadwyżkę przychodów nad kosztami są zobowiązane przeznaczać na działalność pożytku publicznego;
- muszą posiadać statutowy kolegialny organ kontroli lub nadzoru, odrębny od organu zarządzającego i niepodlegający mu w zakresie wykonywania
- kontroli wewnętrznej lub nadzoru, przy czym członkowie organu kontroli lub nadzoru:
 - nie mogą być członkami organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej,

- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe (uwaga – taki sam zapis dotyczy członków organu zarządzającego),
- mogą otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji w takim organie zwrot uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenie w wysokości nie wyższej, niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni.

Ponadto statut lub inne akty wewnętrzne powinny zabraniać:

- udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi członkowie, członkowie organów oraz pracownicy organizacji pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli (zwanych dalej „osobami bliskimi”),
- przekazywania ich majątku na rzecz ich członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych, niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności, jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
- wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych, niż w stosunku do osób trzecich (chyba, że to wykorzystanie bezpośrednio wynika z celu statutowego),
- zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osoby bliskie, na zasadach innych, niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych, niż rynkowe.

Spółdzielnie socjalne mogą jedynie prowadzić działalność pożytku publicznego, nie mają natomiast możliwości ubiegania się o status organizacji pożytku (dalej „status OPP”). Natomiast spółki mogą ubiegać się o status OPP. Głównym powodem wyłączenia spółdzielni socjalnych z grupy podmiotów mogących starać się o status organizacji pożytku publicznego, jest zapis ustawy o spółdzielniach socjalnych, wg którego głównym przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie przedsiębiorstwa. Tym samym, z definicji spółdzielnia socjalna nie może nie działać w celu osiągnięcia zysku. Inaczej jest w przypadku spółek – prawo daje możliwość prowadzenia działalności, której celem nie jest osiągnięcie zysku, w formie spółki akcyjnej, bądź spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Znowelizowana ustawa zastrza kryteria, jakie spełniać musi podmiot ubiegający się o status organizacji pożytku publicznego – określając obowiązkowy, minimalny okres nieprzerwanego prowadzenia działalności przed rozpoczęciem starań o ten status (**dwa lata**).

Na stowarzyszenia ustawa nakłada dodatkowy wymóg, iż działalność pożytku publicznego nie może być w ich przypadku prowadzona wyłącznie na rzecz członków danego stowarzyszenia.

Istotną zmianą dotyczącą środków finansowych, pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, jest przepis nakazujący przekazywanie ich w całości na prowadzenie działalności pożytku publicznego. W praktyce oznacza to m.in. zakaz przekazywania środków pochodzących z 1% na działalność gospodarczą.

Zbiórki publiczne

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 15 marca 1933r. o zbiórkach publicznych (Dz.U. Nr 22 poz. 162, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 listopada 2003 r. w sprawie sposobów przeprowadzania zbiórek publicznych oraz zakresu kontroli nad tymi zbiórkami (Dz. U. Nr 199 poz. 1947)

Zbiórka publiczna jest to wszelkie publiczne zbieranie ofiar w gotówce lub naturze na pewien z góry określony cel. Wymaga ono pozwolenia władzy (wydaje je odpowiedni urząd zależnie od obszaru, na którym odbędzie się zbiórka). Pozwoleń na przeprowadzenie zbiórki udziela w drodze decyzji administracyjnej. opłata skarbową od wniosku dot. pozwolenia na przeprowadzenie zbiórki publicznej wynosi 82 zł. Organizacje pożytku publicznego są zwolnione z tej opłaty, jeżeli celem ich zbiórki jest zebranie środków na nieodpłatną działalność statutową.

Pozwolenie na zbiórkę publiczną może być udzielone jedynie stowarzyszeniom i organizacjom posiadającym osobowość prawną, albo komitetom, organizowanym dla przeprowadzenia określonego celu. Cel zbiórki powinien być zgodny ze statutem stowarzyszenia lub organizacji, bądź z aktem organizacyjnym komitetu. Nie może być przeciwny prawu oraz ze stanowiska interesu publicznego jest godny poparcia.

Zbiórki publiczne mogą być przeprowadzane jedynie przez członków tej instytucji, która pozwolenie otrzymała, lub przez członków instytucji, mających cele pokrewne, albo przez osoby, przez te instytucje imiennie zaproszone. Osoby, organizujące lub przeprowadzające zbiórkę, nie mogą za swe czynności otrzymywać wynagrodzenia.

Zbiórka publiczna ofiar w gotówce może być przeprowadzona w formie:

- 1) dobrowolnych wpłat na konto, założone osobno dla każdej zbiórki publicznej przez przeprowadzającego zbiórkę publiczną;
- 2) zbierania ofiar do puszek kwestarskich oraz skarbon stacjonarnych, umieszczanych w obiektach, za zgodą ich właścicieli lub użytkowników;
- 3) sprzedaży cegiełek wartościowych;
- 4) sprzedaży przedmiotów.

MSWiA uznaje też za zbiórkę publiczną zbieranie środków z użyciem telefonu, Internetu i SMS-a, choć jest to interpretacja podważana przez niektóre organizacje.

Przeprowadzający zbiórkę publiczną prowadzi dokumentację dotyczącą przebiegu akcji zbiórkowej, w formie rejestru, zawierającą następujące informacje:

- 1) komu, kiedy i jakie puszki kwestarskie, skarbone stacjonarne, przedmioty i cegiełki wartościowe zostały wydane;
- 2) kiedy przeprowadzona zbiórka publiczna została zakończona;
- 3) sumę zebranych ofiar pieniężnych;
- 4) rodzaj i ilość zebranych ofiar w naturze.

Dokumentację należy przechowywać przez okres dwóch lat.

Podmioty organizujące zbiórkę mają obowiązek dostarczyć sprawozdanie z przeprowadzonej zbiórki do urzędu (wyniki zbiórki i sposób zużytkowania zebranych ofiar), który wydał zezwolenie na przeprowadzenie zbiórki. Trzeba to zrobić w terminie miesiąca po ukończeniu zbiórki. Do

sprawozdania należy dołączyć kopię ogłoszenia prasowego, które potwierdzi obowiązek publicznego ogłoszenia wyników zbiórki publicznej. Ogłoszenie o wynikach zbiórki można, zgodnie z prawem prasowym, zamieszczać na stronach internetowych.

Nawiązki

Podstawa prawna: ustawa z dnia 6 czerwca Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zmianami)

Stowarzyszenia i fundacje mają możliwość otrzymywania nawiązek i świadczeń pieniężnych, orzekanych przez sądy powszechne wobec sprawców pewnych kategorii przestępstw.

Nawiązki mogą otrzymywać tylko podmioty znajdujące się w wykazie prowadzonym przez Ministra Sprawiedliwości. Aby się tam znaleźć organizacja musi spełniać następujące warunki: działa na terytorium całego kraju oraz w statucie ma wpisane jako podstawowy cel i zadanie statutowe spełnianie świadczeń na cele: związane bezpośrednio z ochroną zdrowia; na cele związane bezpośrednio z ochroną środowiska; na cele związane bezpośrednio z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych; inny określony cel społeczny, bezpośrednio związany z ochroną dobra naruszonego lub zagrożonego przestępstwem. Podmiot występujący o wpis do wykazu musi wykazać, że jego podstawowe cele statutowe są bezpośrednio związane z celami wymienionymi w art. 47 i 49 k.k. Musi to wynikać z jednoznacznych zapisów statutu, a nie z prowadzonej działalności czy deklaracji składanych publicznie, np. w Internecie.

Wpisu do rejestru dokonuje się na wniosek zainteresowanej organizacji. Formularze wniosku o wpis do wykazu oraz oświadczenie o prawdziwości danych znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości:

<http://www.ms.gov.pl/nawiazki/nawiazki.php>

Do wykazu prowadzonego przez ministra wpisanych jest obecnie około 650 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Otwiera to im dostęp do nawiązek zasądzanych przez sądy. Rocznie zasądza się ich ok. 30 mln zł, choć wyegzekwować udaje się zaledwie 7 mln zł. Ponieważ jednak pojedyncze nawiązki sięgają 100 tys. zł, a świadczenia pieniężne 60 tys. zł, wydaje się, że mogą to być znaczne sumy. W praktyce każdy sąd ma dużą swobodę w decydowaniu, komu przekazać nawiązkę (oczywiście w ramach rejestru uprawnionych organizacji). W efekcie wpływy dla pojedynczych organizacji są relatywnie niewielkie.

Pieniądze uzyskane z nawiązek mogą być wydatkowane **wyłącznie** na cele statutowe i na bezpośrednią pomoc osobom korzystającym ze wsparcia organizacji. Przepisy o zakresie korzystania z nawiązek i świadczeń pieniężnych organizacje otrzymują wraz z decyzją o wpisaniu organizacji na listę podmiotów do tego uprawnionych. Z nawiązek można np. sfinansować leczenie, zakup leków, koszt rehabilitacji, pomoc psychologa, zakup sprzętu rehabilitacyjnego osobom poszkodowanym. Niedopuszczalne jest natomiast przeznaczanie wpływów z nawiązek na cele związane z utrzymaniem instytucji, gdyż uznaje się, że pokrycie wszelkich kosztów administracyjnych działania stowarzyszenia, czy też fundacji na rzecz ofiar nie jest, określonym w ustawie, celem bezpośrednio związanym z udzieleniem pomocy osobom poszkodowanym. Organizacja nie może więc przeznaczyć środków z nawiązek na cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, ani też na potrzeby administracyjne, eksploatacyjne, remontowe czy inwestycyjne, np. na zakup i obsługę Internetu, opłaty telefoniczne, koszty wynajmu lokalu i jego adaptacji czy przebudowy, jak również koszty kursów i szkoleń pracowników lub osób współpracujących z wyżej wymienionymi podmiotami oraz koszty działalności prewencyjnej lub edukacyjnej. Budzi to sprzeciw organizacji korzystających z nawiązek. Pojawiają się propozycje, żeby przynajmniej jakiś procent wpływów z nawiązek (np. 10-20%) można było przeznaczyć na pokrycie w/w kosztów.

Podmioty wpisane do wykazu muszą corocznie sporządzać i przekazywać do Ministerstwa Sprawiedliwości sprawozdania z wykorzystania środków. Obowiązek sprawozdawczy istnieje niezależnie od tego, czy organizacja w danym roku otrzymała jakieś nawiązki, czy też nie. Jeżeli organizacja chce nadal mieć możliwość otrzymywania w przyszłości nawiązek i świadczeń pieniężnych powinna do końca roku złożyć oświadczenie (formularz na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości <http://www.ms.gov.pl/nawiazki/nawiazki.php>) , że nie zmieniły się dane i cele statutowe organizacji oraz informację o braku wpływów z nawiązek w roku sprawozdawczym.

Sponsoring

Podstawa prawna: Ustawa z dn. 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)

Sponsoring jest jedną z najszybciej rozwijających się form promocji. Jego istotą są skojarzenia, dzięki którym pozytywny obraz sponsorowanego przenosi się na sponsora. Znak sponsora towarzyszy imprezom lub działaniu sponsorowanych instytucji.

W sponsoringu występują zawsze dwie strony:

- sponsor – jest nim najczęściej firma lub osoba prywatna zainteresowana promowaniem siebie lub swoich produktów i ponosząca z tego tytułu określone koszty;
- sponsorowany – jest nim osoba lub instytucja, która korzysta ze świadczenia.

Sponsoring bywa dość często rozumiany jako forma dobroczynności (filantropii) i to zarówno przez sponsorów jak i sponsorowanych. Jednak dla sponsorów jest on dodatkową formą promocji. Możemy powiedzieć, że sponsoring jest to działanie marketingowe, promujące firmę, usługę lub produkt w związku z wizerunkiem czy prestiżem, które ma przynieść określone korzyści sponsorowi, niekoniecznie w krótkim przedziale czasowym.

Sponsoring polega na wzajemnych świadczeniach sponsora i sponsorowanego - nie jest czynnością jednostronną, ukierunkowaną na osiągnięcie korzyści jedynie przez sponsorowanego (jak jak jest w przypadku darowizny). Sponsor jest zobowiązany do określonych świadczeń, ale także na sponsorowanym ciążą określone obowiązki względem sponsora, np. kolportaż materiałów reklamowych, zamieszczenie logo sponsora według jego wskazań. Sponsor przekazuje sponsorowanemu fundusze lub wsparcie logistyczne, techniczne, doradcze itd., w zamian sponsorowany zamieszcza informacje o sponsorowaniu danego przedsięwzięcia przez sponsora. Sponsoring daje więc korzyści także sponsorowi. W przypadku darowizny darczyńca nic nie otrzymuje w zamian – nie ma bezpośrednich korzyści materialnych wynikających z jej przekazania.

Umowa sponsoringu jest umową cywilną nienazwaną, czyli nie regulują jej wprost przepisy prawa cywilnego (tym niemniej należy do niej stosować przepisy ogólne Kodeksu cywilnego dotyczące zobowiązań). Strony mogą więc dowolnie ustalić treść umowy, oczywiście w ramach obowiązującego prawa. Wzór umowy można znaleźć na dole strony oraz tutaj: poradnik.ngo.pl/x/504003.

Organizacja, która chce korzystać ze sponsoringu jako źródła finansowania swojej działalności, powinna mieć w statucie zapis mówiący o tym, że źródłem jej majątku może też być sponsoring. Jeżeli zamierza świadczyć usługi sponsoringowe na rzecz innych, powinna zarejestrować działalność gospodarczą w tym zakresie.

Sponsoring jest usługą, która zasadniczo podlega opodatkowaniu VAT. To, czy sponsoring w danym przypadku można potraktować jako usługę reklamową, czy inną jest istotne dla celów opodatkowania VAT (inny będzie kod PKWiU i VAT). Pamiętajmy, że interpretacja przyjmująca, że sponsoring jest usługą inną niż reklama, a w związku z tym może być zwolniona z VAT, jest ryzykowna, ponieważ dominujący jest pogląd uznający sponsoring za rodzaj reklamy.

Przychody z tytułu umowy sponsoringu są dla organizacji przychodem w rozumieniu podatku dochodowego od osób prawnych. Będą one zwolnione z tego podatku, pod warunkiem że są przeznaczone na cele wskazane w art. 17 ust 1 pkt 4 ustawy o CIT.

Słowniczek

Organizacje pozarządowe, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, mogą prowadzić trzy typy działalności:

- działalność statutową nieodpłatną,
- działalność statutową odpłatną,
- działalność gospodarczą.

Działalnością nieodpłatną pożytku publicznego jest działalność prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych, za które nie pobierają one wynagrodzenia.

Działalnością odpłatną pożytku publicznego jest:

- 1) działalność prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych, za które pobierają one wynagrodzenie;
- 2) sprzedaż towarów lub usług wytworzonych lub świadczonych przez osoby bezpośrednio korzystające z działalności pożytku publicznego, w szczególności w zakresie rehabilitacji oraz przystosowania do pracy zawodowej osób niepełnosprawnych oraz reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także sprzedaż przedmiotów darowizny. Przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego.

Działalność odpłatna pożytku publicznego organizacji pozarządowych stanowi działalność gospodarczą, jeżeli:

- 1) wynagrodzenie, jest w odniesieniu do działalności danego rodzaju wyższe od tego, jakie wynika z kosztów tej działalności, lub
- 2) przeciętne miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej pożytku publicznego, za okres ostatnich 3 miesięcy, przekracza 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni.

Podmiot ekonomii społecznej (PES):

- a) PS, w tym spółdzielnia socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. poz. 651, z późn. zm.);
- b) podmiot reintegracyjny, realizujący usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:
 - i) CIS i KIS;
 - ii) ZAZ i WTZ, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.);
- c) organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.), lub spółka non-profit, o której mowa w art. 3 ust. 3 pkt 4 tej ustawy, o ile udział sektora publicznego w tej spółce wynosi nie więcej niż 50%;
- d) spółdzielnia, której celem jest zatrudnienie tj. spółdzielnia pracy lub spółdzielnia inwalidów i niewidomych, działające w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1560, z późn. zm.).

Przedsiębiorstwo społeczne (PS) – podmiot, który spełnia łącznie poniższe warunki:

- a) jest podmiotem wyodrębnionym pod względem organizacyjnym i rachunkowym, prowadzącym
- i. działalność gospodarczą zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym lub
 - ii. działalność odpłatną pożytku publicznego w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub
 - iii. działalność oświatową w rozumieniu art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.), lub
 - iv. działalność kulturalną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 862),

której celem jest:

i) integracja społeczna i zawodowa określonych kategorii osób wyrażona poziomem zatrudnienia tych osób:

(1) zatrudnienie co najmniej 50%:

- osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z wyłączeniem osób niepełnoletnich, lub
- osób bezrobotnych, lub
- absolwentów CIS i KIS, w rozumieniu art. 2 pkt 1a i 1b ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, lub
- osób ubogich pracujących, lub
- osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii, lub
- osób opuszczających zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich;

(2) zatrudnienie co najmniej 30% osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882, z późn. zm.);

ii) lub realizacja usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, z późn. zm.) lub usług wychowania przedszkolnego w przedszkolach lub w innych formach wychowania przedszkolnego zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, przy jednoczesnej realizacji integracji społecznej i zawodowej osób, o których mowa w ppkt i, wyrażonej zatrudnieniem tych osób na poziomie co najmniej 20% (o ile przepisy prawa krajowego nie stanowią inaczej);

b) jest podmiotem, który nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznaczą go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną lub na działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa przedsiębiorstwo;

c) jest zarządzany na zasadach demokratycznych, co oznacza, że struktura zarządzania PS lub ich struktura własnościowa opiera się na współzarządzaniu w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji pracowników, co podmiot określa w swoim statucie lub innym dokumencie założycielskim;

d) wynagrodzenia wszystkich pracowników, w tym kadry zarządzającej są ograniczone limitami, tj. nie przekraczają wartości, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

e) zatrudnia w oparciu o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną (z wyłączeniem osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych, które prowadzą działalność gospodarczą) co najmniej trzy osoby w wymiarze czasu pracy co najmniej $\frac{1}{4}$ etatu , a w przypadku umów cywilnoprawnych na okres nie krótszy niż 3 miesiące i obejmujący nie mniej niż 120 godzin pracy łącznie przez wszystkie miesiące, przy zachowaniu proporcji zatrudnienia określonych w lit. a.